

แสมขาว

ชื่อพฤกษศาสตร์: *Avicennia alba* Blume

ชื่อพื้นเมือง: แสมขาว

ชื่อท้องถิ่น: แสมดำ

วงศ์ AVICENNIACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

นิสัย เป็นไม้ต้นขนาดกลาง - ขนาดใหญ่ สูง 8 - 20 เมตร ราก ระบบรากแก้ว หยั่งลึกลงดิน มีรากพิเศษออกตามลำต้น เป็นรากหายใจรูปคล้ายดินสอ ยาว 15 - 30 เซนติเมตร โผล่เหนือผิวดิน หนาแน่นบริเวณโคนต้น **ลำต้น** มีลำต้นหลักเพียงหนึ่งเห็นได้ชัดเจน เนื้อไม้แข็ง ไม่มีพุ่มพอง ลำต้นแตกกิ่งระดับต่ำ เรือนยอดค่อนข้างกลม แผ่กว้าง หนาที่บ กิ่งห้อยลง เปลือกเรียบสีเทา ลำต้นที่มีอายุมากขึ้น มักจะมีสีสนิมเกิดจากเชื้อรา ติดตามกิ่งและผิวของลำต้น **ใบ** ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม แผ่นใบรูปหอกแกมรี หรือรูปใบหอกแกมขอบขนาน ขนาด 2 - 5 X 5 - 16 เซนติเมตร ฐานใบแหลม ปลายใบแหลมถึงเรียวแหลม ก้านใบยาว 1 - 2 เซนติเมตร ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านท้องใบมีขนยาวนุ่ม สีเทาอ่อน หรือ สีเทาเงินถึงสีขาวอมเหลือง ลักษณะของใบเมื่อมองจากระยะไกล จะเห็นเป็นใบละเอียดเล็กสีขาวบรอนซ์ **ดอก** สมบูรณ์เพศ เป็นช่อที่ปลายยอด หรือ กิ่งง่าม ใบใกล้ปลายกิ่ง เป็นช่อยาว 3 - 8 เซนติเมตร มีขนยาวนุ่ม สีน้ำตาล อมเหลืองหม่นปกคลุม ดอกมีขนาดเล็ก ดอกย่อยไม่มีก้านดอก เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.4 - 0.6 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 4 กลีบ ยาว 0.2 - 0.3 เซนติเมตร โคนกลีบติดกัน สีเหลือง ส้ม เกสรเพศผู้ 4 อัน เกสรเพศเมีย มี 1 อัน **ผล** รูปคล้ายพริกแกง พริกชี้ฟ้า หรือ รูปไข่ เบี้ยวแบนด้านข้าง ขนาด 1.5 - 2 X 2.5 - 4 เซนติเมตร ปลายผลมีจะงอยยาวค่อนข้างโค้งสีเขียวอ่อน มีขนยาวนุ่มสีเขียวอ่อนอมเทา ผลแก่เปลือกแตกด้านข้างตามยาวผล และม้วนเป็นหลอดกลม แต่ละผลมี 1 เมล็ด

ลักษณะเด่น ใบรูปหอกปลายแหลม ผลยาวคล้ายพริกแกง หรือ พริกชี้ฟ้า ลำต้นแก่สีค่อนข้างดำ

นิเวศวิทยา เป็นไม้เบิกนำที่ขึ้นได้ดี ในพื้นที่ดินเลนอ่อนปนทราย ที่ระบายน้ำดี ส่วนมากจะอยู่ในป่าชายเลนด้านนอกสุด ส่วนที่ติดกับทะเล มักขึ้นปะปนกับแสมทะเล บางครั้งพบมีซากเปลือกหอยผสมอยู่ เป็นไม้ที่ช่วยให้มีการตกตะกอน ทำให้เกิดแผ่นดินงอกใหม่ ออกดอก - ออกผลตลอดปี

ประโยชน์ ก้านและใบเผาไฟรมควัน แก้พิษจากสัตว์น้ำทุกชนิดโดยเฉพาะปลาทะเลมีพิษ เปลือกเป็นยาบำรุงกำหนด แก้ปวดฟัน ตำพอกฝีแตก กระจับ เป็นยาแก้พิษงู แก่น มีรสเค็มเฝื่อน ต้มน้ำแก้ลมในกระดูก แก้กระษัยโดยมากจะใช้คู่กับแก่นแสมसान (ซี่เหล็กป่า) เป็นยาขับโลหิตเสียของสตรี หรือ ใช้ต้มน้ำแก้ท้องร่วง ลำต้น เป็นเชื้อเพลิง ทำเป็นแผ่นหนา ปลูกเป็นไม้พื้น ที่ปักชั่วคราว ลำต้นตรงทำเสาทำเสาทำเสา เสาโป๊ะ ดำมควิลเลียด เนื้อไม้อ่อนหยาบเลื่อยไสตบแต่งง่าย